

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 31D/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 9623200342
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9623200342.1

Uznesenie

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v disciplinárnom senáte zloženom z členov: Michal Novotný ako predseda, JUDr. Zdenka Reisenauerová ako sudkyňa, prof. JUDr. Juraj Vačok, PhD., ako sudca, JUDr. Stanislav Gaňa, PhD., ako prísediaci sudca a Mgr. Eva Kováčechová ako prísediaca sudkyňa v disciplinárnej veci disciplinárne obvineného: E.. H. F., R. S. R. L. A., o dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu (navrhovateľ: minister spravodlivosti Slovenskej republiky), takto

rozhodol:

Podľa § 40 zákona č. 432/2021 Z. z. (disciplinárny súdny poriadok) sa zamietá návrh ministra spravodlivosti Slovenskej republiky z 13. januára 2023, č. 07090/2022/151, na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu E.. H. F., R. S.P. R. L. A..

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ návrhom došlým 16. januára 2023 žiadal, aby tunajší súd podľa § 22 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich v znení neskorších predpisov pozastavil výkon funkcie sudcu disciplinárne obvineného, pretože

(1) rozhodnutím býv. disciplinárneho senátu sp. zn. 1 Ds 5/2017 z 19. februára 2019 bol uznaný za vinného zo spáchania 12 skutkov kvalifikovaných ako závažné disciplinárne previnenie nezlučiteľné s funkciou sudcu podľa § 116 ods. 2 písm. f), ods. 3 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. a bolo mu za neuložené disciplinárne opatrenie - odvolanie z funkcie sudcu, avšak disciplinárne obvinený proti nemu podal odvolanie, o ktorom koná tunajší súd pod sp. zn. 33 D 4/2021;

(2) rozhodnutím tunajšieho súdu sp. zn. 31 D 17/2021 z 8. novembra 2022 bol na základe disciplinárneho návrhu ministra spravodlivosti uznaný za vinného z jedného skutku kvalifikovaného ako disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 písm. a) cit. zák., hoci minister spravodlivosti navrhoval kvalifikovať ho ako závažné disciplinárne previnenie nezlučiteľné s výkonom funkcie sudcu podľa § 116 ods. 2 písm. f), ods. 3 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z., a preto podal odvolanie, o ktorom tunajší súd stále koná.

2. Tento návrh sa disciplinárne obvinenému zatiaľ nedoručoval (§ 41 D. s. p. a contrario).

3. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky prejednal tento návrh v disciplinárnom senáte určenom náhodným výberom (§ 40 D. s. p.) na neverejnom zasadnutí podľa § 42 D. s. p.

4. Podľa § 22 ods. 2 písm. b) zákona č. 385/2000 Z. z. o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu rozhoduje disciplinárny senát najvyššieho správneho súdu na návrh toho, kto podal disciplinárny návrh. Z obsahu spisov sp. zn. 33 D 4/2021 a 31 D 17/2021 súd zistil, že v oboch podal minister spravodlivosti disciplinárny návrh proti disciplinárne obvinenému, v dôsledku čoho je podľa citovaného ustanovenia daná jeho aktívna legitímácia na podanie tohto návrhu.

5. Podľa § 22 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. sudcovi, proti ktorému sa vedie disciplinárne konanie za čin, za ktorý môže byť odvolaný z funkcie sudcu, možno dočasne pozastaviť výkon funkcie sudcu až do právoplatného skončenia disciplinárneho konania alebo do rozhodnutia prezidenta o odvolaní z funkcie sudcu. Vychádzajúc z jazykového výkladu citovaného ustanovenia je predpokladom pozastavenia výkonu funkcie len samotná okolnosť, že proti sudcovi sa vedie takéto disciplinárne konanie. Podľa judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky sa však jazykový výklad normy podľa potreby musí doplniť aj inými metódami výkladu, predovšetkým výkladom jej účelom (porov. rozhodnutia Ústavného

súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 171/05, III. ÚS 341/07, III. ÚS 72/2010, I. ÚS 351/2010 a ďalšie). Tunajší súd tak už vo svojej judikatúre spresnil, že právna kvalifikácia skutku, kvôli ktorému sa vedie disciplinárne konanie a navrhuje sa dočasné pozastavenie funkcie sudcu, je v konečnom dôsledku na samostatnom posúdení disciplinárneho senátu, ktorý o dočasnom pozastavení rozhoduje (zhodne rozhodnutia sp. zn. 33 D 12/2021 a sp. zn. 33 D 21/2022).

6. Podobný názor vyjadrili vo svojich rozhodnutiach už bývalé disciplinárne senáty zriadené podľa § 119 a nasl. zákona č. 385/2000 Z. z. v znení účinnom do 30. novembra 2021 (porov. rozhodnutie sp. zn. 2 Dso 2/2017). V týchto rozhodnutiach sa však zároveň vyslovilo, že ani samotný záver o tom, že vytýkané skutky možno kvalifikovať ako závažné previnenie nezlučiteľné s funkciou sudcu, neznamená povinnosť disciplinárneho senátu pozastaviť sudcovi výkon funkcie. Dočasné pozastavenie výkonu funkcie sudcu je totiž dočasným riešením situácie, kedy sa o rozhoduje o tom, či sudca bude alebo nebude zbavený funkcie sudcu; zároveň slúži ako neodkladné riešenie (porov. rozhodnutie sp. zn. 3 Ds 2/2020). Úlohou disciplinárneho senátu je dôkladne posúdiť toto opatrenie na jednej strane z pohľadu garancie nezávislosti súdnictva a ochrany práva na zákonného sudcu, do ktorých je dočasným pozastavením funkcie sudcu zasiahnuté, a na druhej strane z hľadiska zabezpečenia dôveryhodnosti súdnictva, ktorá by ďalším výkonom funkcie sudcu disciplinárne obvineným do rozhodnutia o disciplinárnom previnení mohla byť ohrozená (porov. rozhodnutie tun. súdu sp. zn. 33 D 12/2021). Tomuto materiálnemu vnímaniu posudzovania dôvodov dočasného pozastavenia zodpovedá aj procesná úprava, ktorá v § 43 ods. 2 D. s. p. dovoľuje disciplinárne obvinenému sudcovi podávať aj opakované návrhy na zrušenie rozhodnutia o dočasnom pozastavení. Pokiaľ by na pozastavenie výkonu funkcie postačoval samotný fakt, že sa vedie disciplinárne konanie uvedené v § 22 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z., bolo by takéto právo disciplinárne obvineného zbytočné, pretože by počas takého konania len zriedkavo mohlo viesť k zrušeniu rozhodnutia o dočasnom pozastavení.

7. Pozastaviť výkon funkcie sudcu možno v zásade len vtedy, keď skutok, kvôli ktorému sa vedie disciplinárne konanie, je tak závažný, že je potrebné okamžite zabrániť sudcovi v ďalšom výkone jeho funkcie (v tomto zmysle aj rozhodnutie tunajšieho súdu sp. zn. 31 D 18/2021). Preto aj odôvodnenie návrhu na dočasné pozastavenie výkonu funkcie sa zásadne musí viazať na skutok, kvôli ktorému bol podaný disciplinárny návrh (porov. už cit. rozhodnutie sp. zn. 33 D 21/2022). Dočasné pozastavenie výkonu funkcie tak prichádza do úvahy len za predpokladu, že práve ten skutok, kvôli ktorému sa proti sudcovi vedie disciplinárne konanie a za ktorý možno uložiť disciplinárne opatrenie - odvolanie z funkcie sudcu, vyvoláva konkrétne a bezprostredné obavy z toho, že sudca ďalej nedokáže svoju funkciu vykonávať riadne do tej miery, že tým môže vzniknúť väčšia ujma na právach osôb, ktoré sa na súdy obracajú, než by vznikla tým, že sa im odníme zákonný sudca. Bezprostrednosť tejto hrozby musí navrhovateľ preukázať tým, že dočasné pozastavenie navrhne v bezprostrednej súvislosti s podaním disciplinárneho návrhu. Neskôr môže takýto návrh podať, ak ho vecne odôvodní novými okolnosťami, ktoré nastali po začatí disciplinárneho konania, no ktoré posilňujú pôvodnú obavu, že skutok, kvôli ktorému sa konanie vedie, skutočne spochybňuje schopnosť sudcu riadne vykonávať svoju funkciu. Aj v tomto prípade však musí byť návrh podaný v bezprostrednej časovej nadväznosti na túto novú okolnosť. Takýto výklad tiež dostatočne zohľadňuje požiadavku nezávislosti súdnictva a ochrany práva na zákonného sudcu, ktorý zdôrazňovala citovaná judikatúra. Pokiaľ by totiž disciplinárny senát akceptoval, že o dočasnom pozastavení možno rozhodnúť na základe návrhu, ktorý navrhovateľ môže podať kedykoľvek počas prebiehajúceho disciplinárneho konania, priznávala by sa tým navrhovateľovi príliš veľká diskrecia (voľnosť), ktorej zneužitie by nebolo možné rozumne kontrolovať. Sudcu, u ktorého by inak boli splnené ostatné podmienky dočasného pozastavenia výkonu funkcie, by tak navrhovateľ mohol naďalej ponechávať vo výkone funkcie; ten by však pracoval pod neustálym rizikom možného dočasného pozastavenia. To by zasa mohlo vytvárať motiváciu sudcu snažiť sa vyhovieť prípadným požiadavkám navrhovateľa, čo by v konečnom dôsledku takisto ohrozovalo nezávislosť sudcu a tým aj celého súdnictva (čl. 141 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

8. V tu prerokovanej veci navrhovateľ odôvodnil svoj návrh predovšetkým tým, že sa proti disciplinárne obvinenému vedú dve disciplinárne konania. V zhode s vyslovenými právnymi názormi tak disciplinárny senát predovšetkým skúmal, či v nich skutočne ide o skutky, za ktoré možno sudcovi uložiť disciplinárne opatrenie - odvolanie z funkcie sudcu podľa § 116 ods. 3 v spojení s § 117 ods. 5 zákona č. 385/2000 Z. z. Pochopiteľne, vzhľadom na neodkladnosť rozhodovania disciplinárny senát nevykonáva dokazovanie tak, ako sa vykonáva na ústnom pojednávaní (§ 29 D. s. p.), a nerozhoduje ani o vine alebo nevine. Posúdenie disciplinárneho senátu je zásadne sumárne, pri ktorom disciplinárny senát na základe obsahu disciplinárneho návrhu a pripojených príloh zisťuje, či spáchanie skutku disciplinárne obvineným nie je zjavne vylúčené a či takýto skutok môže rozumne napĺňať definíciu závažného previnenia podľa § 116 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z. Z obsahu spisu sp. zn. 31 D 17/2021 pritom najvyšší správny súd zistil,

že v danom konaní navrhovateľ podal disciplinárny návrh za čin, za ktorý navrhol uložiť disciplinárne opatrenie podľa § 117 ods. 5 zákona č. 385/2000 Z. z. Tunajší súd sa však v rozhodnutí z 8. novembra 2022 s týmto posúdením nestotožnil a vytýkaný skutok kvalifikoval ako disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 1 cit. zák. Tu rozhodujúci disciplinárny senát nezistil, že by toto rozhodnutie vychádzalo zo zjavného excesu či omylu. Za daných okolností tak existencia hoci aj neprávoplatného rozhodnutia, ktoré vytýkaný skutok kvalifikovalo inak než disciplinárne previnenie podľa § 116 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z., podľa názoru súdu postačuje na vyvolanie rozumnej pochybnosti o správnosti navrhovateľovho právneho posúdenia. Na základe toho tak najvyšší správny súd uzatvára, že disciplinárne konanie vedené pod sp. zn. 31 D 17/2021 nenapĺňa znaky disciplinárneho konania podľa § 22 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z., a tak nemôže byť dôvodom dočasného pozastavenia výkonu funkcie disciplinárne obvineného.

9. Naopak, v disciplinárnom konaní sp. zn. 33 D 4/2021 bol disciplinárne obvinený prvostupňovým disciplinárnym rozhodnutím uznaný za vinného zo závažného disciplinárneho previnenia podľa § 116 ods. 3 cit. zák. a bolo mu dokonca uložené disciplinárne opatrenie - odvolanie z funkcie sudcu, a preto je splnený prvý predpoklad ustanovený v § 22 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. Toto disciplinárne rozhodnutie však bolo vyhlásené 19. februára 2019, teda bezmála pred štyrmi rokmi. Disciplinárny návrh v danej veci navrhovateľ podal 27. decembra 2017 a skutky, ktoré disciplinárne obvinený spáchal, sa stali v rokoch 2007 až 2017. Odvolanie podal disciplinárne obvinený 22. marca 2019 a navrhovateľovi bolo doručené 27. marca 2019. Pokiaľ sa navrhovateľ na základe tohto rozhodnutia, vydaného za tieto skutky na základe tohto disciplinárneho návrhu až v januári 2023 domáha dočasného pozastavenia výkonu funkcie disciplinárne obvineného, chýba takémuto návrhu bezprostredná nadväznosť na vytýkané skutky, ktorá je podľa vyššie podaného výkladu predpokladom dočasného pozastavenia. Podľa najvyššieho správneho súdu nemožno v januári 2023 rozumne tvrdiť, že potrebu okamžitého zabránenia vo výkone funkcie disciplinárne obvinenému zakladajú skutky, ktoré spáchal pred piatimi a viac rokmi, ak svoju funkciu potom celý čas vykonával. O to menej možno tvrdiť, že by ďalším výkonom funkcie (po januári 2023) vznikala väčšia ujma než ujma na práve účastníkov na disciplinárne obvineného ako zákonného sudcu. Navyše, navrhovateľ už po vyhlásení rozhodnutia v uvedenej veci (30. novembra 2020) podával voči disciplinárne obvinenému návrhu vo veci sp. zn. 31 D 17/2021, v ktorom mu znova navrhoval uložiť odvolanie z funkcie sudcu, no napriek tomu ani v nadväznosti naň nenavrhol dočasné pozastavenie. Pokiaľ navrhovateľ v návrhu na dočasné pozastavenie poukazuje na novú skutočnosť - hodnotenie disciplinárne obvineného s výrokom „nevyhovujúci“, tak toto hodnotenie bolo vydané 18. novembra 2021 a stalo sa konečným 3. marca 2022, teda zasa približne rok pred podaním tu prejednávaného návrhu.

10. Z uvedených dôvodov najvyšší správny súd dospel k záveru, že v prerokúvanej veci nie sú naplnené predpoklady na dočasné pozastavenie výkonu funkcie disciplinárne obvinenému v zmysle § 22 ods. 1 zákona č. 385/2000 Z. z. Preto návrh navrhovateľa zamietol.

11. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 4 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.